

Aan de gemeenteraad

Op 25 november 2025 stelde het lid Balcha ons schriftelijke vragen over Aanbevelingen WODC-rapport "Werkverandering onder sekswerkers" (25bb008696).

Inleidend wordt gesteld:

De D66-fractie heeft kennisgenomen van het WODC-onderzoek *Werkverandering onder sekswerkers*. Uit dit onderzoek komt naar voren dat sekswerkers in Nederland te maken hebben met hardnekkige stigmatisering, psychische en fysieke belasting, onveilige werksituaties en beperkte toegang tot passende ondersteuning. Daarnaast blijkt dat begeleidingstrajecten vaak onvoldoende aansluiten op de behoeften van sekswerkers en regelmatig te vroeg worden beëindigd, terwijl langdurige en integrale begeleiding essentieel is voor duurzame werkverandering.

Wij maken ons zorgen over wat deze bevindingen betekenen voor de Rotterdamse praktijk. In het bijzonder gaat het om de veiligheid en positie van sekswerkers, de toegankelijkheid en effectiviteit van ondersteuning binnen onze stad, de inzet en besteding van DUUP-middelen en de rol van de gemeente bij het verminderen van stigma en het bevorderen van bestaanszekerheid, waaronder huisvesting.

Het onderzoek doet daarnaast 8 concrete aanbevelingen voor beleid en praktijk, namelijk:

- Bevorder langdurige, integrale begeleidingstrajecten
- Versterk de rol van sekswerk-specifieke organisaties
- Vergroot de zichtbaarheid van het ondersteuningsaanbod
- Bied ondersteuning die niet uitsluitend is op uitstap
- Ontwikkel inclusieve en flexibele begeleidingstrajecten
- Faciliteer contact met ervaringsdeskundigen en peers
- Creëer veilige woon- en werkplekken
- Herzie de opzet van de DUUP-dag

Hieronder volgt de vraag en onze beantwoording:

Vraag 1: In hoeverre ziet het college mogelijkheden om de aanbeveling uit het rapport over te nemen om langdurige, integrale begeleidingstrajecten te ontwikkelen, gezien het feit dat begeleiding nu vaak te vroeg wordt beëindigd? Wat is er nodig om dit mogelijk te maken?

Antwoord:

Het college ziet mogelijkheden om de aanbeveling uit het rapport over te nemen om de trajecten die momenteel lopen voor uitstappende sekswerkers meer langdurig en integraal in te richten. Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) worden jaarlijks middelen overgemaakt aan de gemeente om uitvoering te geven aan het uitstapprogramma voor sekswerkers. In Rotterdam worden de uitstapprogramma's uitgevoerd door stichting de Haven (hierna: de Haven) en het expertise centrum seksualiteit sekswerk en mensenhandel (ESSM; onderdeel stichting Humanitas). Beide organisaties bieden jobcoaching aan om uitstappende sekswerkers te begeleiden bij het vinden van een andere baan en bieden daarnaast ook prostitutie maatschappelijk werk aan om sekswerkers ook op andere leefgebieden te helpen. Wel komt het regelmatig voor dat sekswerkers zelf besluiten om het traject eerder te stoppen wegens verschillende redenen, zoals praktische zaken die zijn geregeld of onrealistische verwachtingen over het vinden van een andere baan.

Om langdurige integrale begeleidingstrajecten meer te ontwikkelen is het o.a. nodig dat praktische basiszaken als een woning, (geestelijke) gezondheidszorg en inkomen (waaronder uitkering) sneller geregeld kunnen worden. Door praktische basiszaken te regelen ontstaat er meer een gevoel van veiligheid en zekerheid bij uitstappende sekswerkers, wat ten goede komt aan het gehele begeleidingstraject. In 2026 wordt op basis van het WODC-onderzoek gekeken wat de gemeente kan doen om een bijdrage te leveren aan langdurige, integrale begeleidingstrajecten.

Vraag 2: De onderzoekers benadrukken dat sekswerk-specifieke organisaties cruciaal zijn vanwege hun expertise, laagdrempeligheid en werkwijze. Is het college bereid de rol van dergelijke organisaties in Rotterdam te versterken? Zo ja, hoe?

Antwoord:

Zoals beschreven bij de beantwoording van vraag 1 zijn er in Rotterdam 2 sekswerk specifieke organisaties die zich bezighouden met het begeleiden van sekswerkers richting ander werk, binnen of buiten de seksbranche, indien zij dit wensen. Hiervoor zijn jaarlijks voldoende middelen beschikbaar. Het is dan ook niet nodig, naast de inzet die er momenteel al is, deze rol verder te versterken.

Vraag 3: Het rapport stelt dat veel sekswerkers geen zicht hebben op het beschikbare ondersteuningsaanbod. Herkent het college dit? Hoe gaat het college de zichtbaarheid en toegankelijkheid van dit aanbod vergroten?

Antwoord:

Het college herkent niet dat er geen zicht is op het beschikbare ondersteuningsaanbod. De Haven en het ESSM benaderen via het veldwerk in de vergunde branche (clubs, privé huizen en massagesalons) sekswerkers om te vertellen over hun aanbod, zowel maatschappelijk werk als ondersteuning bij het uitstappen. Ook via het internet worden sekswerkers (o.a. escort en sekswerkers die thuiswerken) op de hoogte gebracht van het aanbod van beide organisaties. Hierbij is het belangrijk, in het kader van destigmatisering, om niet direct aan te sturen op het uitstappen uit de branche.

De veldwerkers benadrukken het gehele aanbod en hebben goed zicht op de gevoeligheid rondom het onderwerp uitstappen.

Ook de AVIM (onderdeel politie die de prostitutiecontroles in Rotterdam doet) verwijzen naar het ESSM of de Haven wanneer zij sekswerkers tegenkomen die behoefte hebben aan ondersteuning bij het uitstappen of op andere gebieden. In het kader van onvergund sekswerk gaan zowel het ESSM als de Haven wel eens mee met prostitutiecontroles van de AVIM en zijn er goede contacten met o.a. wijkagenten en het Leger des Heils.

Vraag 4: De onderzoekers constateren dat ondersteuning vaak sterk gericht is op uitstap uit de branche, terwijl veel sekswerkers juist willen veranderen binnen de branche. Hoe borgt het college dat Rotterdamse ondersteuningstrajecten aansluiten bij beide routes?

Antwoord:

Het college borgt dit door de inzet van sekswerk specifieke organisaties het ESSM en de Haven die de gevoeligheden en mogelijkheden binnen de branche goed kennen. Doordat beide organisaties vraaggericht werken, zijn beide opties, helemaal stoppen of veranderen binnen de branche zelf, mogelijk. Ook wordt door beide organisaties de behoefte van sekswerkers gezien om de overstap naar een andere baan geleidelijk te laten verlopen, bijvoorbeeld door parttime ander werk te doen. Beide organisaties zijn goed op de hoogte van het sekswerkbeleid en informeren cliënten over hun keuzes en de consequenties (bv de online publicatie van de aanvraag van een escort vergunning, versus het risico van onvergund werken). De informatieverstrekking over de overstap op een andere vorm/sector kan worden gedaan door het ESSM, de Haven en worden besproken bij het informatie- en dienstencentrum voor sekswerkers Door2Door. Hier kunnen sekswerkers laagdrempelig terecht om informatie in te winnen. Door2Door wordt gecoördineerd vanuit het ESSM.

Vraag 5: In hoeverre sluit het huidige Rotterdamse beleid aan bij de aanbeveling om inclusieve en flexibele begeleidingstrajecten te ontwikkelen die specifiek aansluiten op diverse groepen sekswerkers, zoals transpersonen, mannelijke sekswerkers en sekswerkers met een migratieachtergrond?

Antwoord:

Het huidige beleid sluit aan bij inclusieve en flexibele begeleidingstrajecten, doordat alle trajecten vraag gestuurd zijn en maatwerk door het ESSM en de Haven wordt aangeboden. De meeste cliënten die zij ondersteunen hebben te maken met overlappende vormen van discriminatie, bijvoorbeeld op grond van gender, seksuele voorkeur, sociaaleconomische achtergrond, verblijfsstatus en/of etniciteit. Daarnaast is er het stigma op sekswerk. Bij het ESSM en de Haven hebben ze oog voor deze overlappende vormen van uitsluiting en borgen dit in hun dienst- en hulpverlening. Daarnaast is het ESSM-expert op het gebied van seksuele- en genderdiversiteit en de impact van het leven met hiv.

Vraag 6: Het rapport benadrukt het belang van peer-support en ervaringsdeskundigheid voor duurzame werkverandering. Is het college bereid in Rotterdam structureel ruimte te maken voor peer-initiatieven? Zo ja, op welke manier?

Antwoord:

Het college vindt peer-initiatieven vanuit de sekswerkers gemeenschap belangrijk, maar ziet op korte termijn niet de mogelijkheid hier ruimte voor te maken. Om peer-initiatieven duurzaam te kunnen ontwikkelen is structurele financiering en een veilige, beschermde setting nodig, gezien het stigma op sekswerk. In de huidige begroting zijn voor peer initiatieven geen structurele middelen beschikbaar. En hoewel er gewerkt wordt aan het creëren van een veilige omgeving voor sekswerkers, o.a. door het huidige beleid te evalueren en te bekijken wat anders kan, ervaren sekswerkers nog veel stigma wat momenteel niet ten goede komt aan het gevoel van veiligheid. Het meenemen van de stem van sekswerkers in de evaluatie van het sekswerkbeleid in 2026 is dan ook ontzettend belangrijk. Peer-initiatieven kunnen naar aanleiding van de evaluatie van het sekswerkbeleid mogelijk wel een volgende stap zijn.

Wel werken het ESSM en de Haven samen met een aantal ervaringsdeskundigen, bijvoorbeeld bij Door2Door en in het groepsaanbod voor transpersonen en het online bereiken van mannelijke sekswerkers. Zij bieden hiervoor ook passende trainingen aan. De meerwaarde van het inzetten van ervaringsdeskundigen wordt ook zeker door het college gezien.

Vraag 7: Herkent het college het belang van veilige woon- en werkplekken als belangrijke voorwaarde voor werkverandering? Zo ja, welke concrete mogelijkheden ziet het college om dit in Rotterdam te versterken, bijvoorbeeld via samenwerking met woningcorporaties en andere (maatschappelijke) partners?

Antwoord:

Het college herkent het belang van veilige woon- en werkplekken als voorwaarde voor werkverandering. Het ESSM heeft daarom 5 studio's waar uitstappende sekswerkers tijdelijk kunnen verblijven, wanneer zij stoppen met werken in de seksbranche en daardoor een woning niet meer kunnen bekostigen. Vanuit deze woningen kunnen de uitstappende sekswerkers uitstromen via een urgentieregeling. De Haven werkt samen met een particulier initiatief die woonplekken aanbiedt aan sekswerkers die willen uitstappen. In de nieuwe landelijke Wet versterking regie volkshuisvesting, die nu in beide Kamers ligt, is opgenomen dat alle uitstappende sekswerkers recht hebben op urgentie. Door het Rijk wordt gestreefd naar inwerkingtreding per 1-7-2026.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten